

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: Kóbor Tamás
Cím: Pesti kis tükröt

Forrás:

Az Ujság

Bp.

(Helv)

1915 XI 28

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Osztályozás

Tárgy

910.2

Hely

Idő

1915

Személy

Pesti KIS TÜKRÖR

IRTA KÓBOR TAMÁS.

Dr. Krafft Gusztáv ur, helyesebben: monsieur Krafft a *Gazette de Lausanne*-ban beszámol budapesti impresszióiról, miket mint a semleges ujságírók kirándulásának tagja, a minap nálunk szerzett. Neki, ugylátszik, érdemes volt idejönni s nekünk érdemes némi-képpen okulni abból, a mit a svájcezi ujságíró minálunk az ő idegen lelkületével tapasztalt.

Minden rendben van. Ilyen komolyan idegenek még nem vettek bennünket. A szokásos dunai szép látványt ő is bevette, de azonkívül sok mindenféle mást is. A lovagiaságunkat az idegenek, sőt az ellenségek iránt, a modernitásunkat hadikórházainkban, asszonyaink szépségéről egy betűt sem ír, ellenben hogy vasárnap is hadimunkában találta őket, külön kiemeli. S észreveszi és megbecsüli Budapestben az egész országot a maga uri méltóságos mivoltában, melynek szimpátiáját Svájc iránt igen nagyértékű hódításnak tudja be. Istenuccse, ez a német nevű, francia irású svájcezi egy pillanatig sem keresett köztünk csikóst s egészében igen jól látott meg bennünket.

nünket.

Azonban bizonyos tekintetben azt kell mondanom: sajnos, jól látott meg bennünket, s azt hiszem, hasznos lesz ezt szóba hozni. Aggódva kerestem, s hála Istennek, nem találtam beszámolójában a lovagias és vendégszerető magyarról szóló passzust. De valamit, a mi ezzel fölér, igenis. Például: a magyarok roppant büszkék az ő fővárosukra és sok kellemmel és temperamentummal adják benne a házigazdát. A program, melyet megérkezésünkkel kezünkbe nyomtak, mennyiség és minőség dolgában valóságos mestermű. Vajjon a program utolsó pontja életben talál-e még?... »A pesti oldalon lakunk s szobámból látom a Dunát és a hidakat. A magányosság egy pillanatát felhasználnám, hogy a látványban gyönyörködjem. Ekkor kopognak. Egy ujságíró, a ki megintervjuol. Azt mondom, hogy e pillanatban fáradt ember létemre az állapotom jobban érdekel, mint a nemzetközi helyzet...« Aztán nagy ámulatára másnap megmutatják neki egy ujságban szórószóra, a mit mondott. »Szerencsére semmi értelme nem volt.«

A hány mondat, annyi elnéző, sőt szeretetreméltóan lenéző mosoly a semleges kolléga ajkán. És gaza van, akármilyen legyen, ha nincs igaza. Mert a mi ezekben az apró detailokban megnyilatkozik, ellentmond a miliós főváros mivoltának. A program tul-

tömöttsége, a szenvedélyes mutogatás, figyeltetés, a saját magunk dicsekvése és a gyerekeknek, vagy a parvenünek az ösztöne, hogy a maga értékéből minél többet érvényesítsen. Elvégre ez az író ur Lausanneban van otthon, egy nagyon bájos, érdekes városkában, a melyben mi körülnézhetnénk s mondhatnók:

— Csinos, nagyon csinos.

S a *Gazette de Lausanne* nagyon érdekes, intelligens kis tjság és mr. Krafft pláne kitűnő munkatárs. De hogy egy budapesti lap megintervjuolja, hogy azokat a kitérő, semmitmondó frázisokat is, mikkel e nyilatkozatot jó izléssel el akarja ütni, közlésre érdemesnek tartja, az egy nemzet nagyvárosi sajtójához már nem méltó. Egy berlini, vagy párisi lap ilyen intervjuot nem hozna. De mi hozzuk. Nekünk az idegen imponál, a nélkül hogy megmérnök. Nekünk tekintély, melynek alárendeljük magunkat udvarlásból, s azzal a szomjas reménnyel, hogy megnyerjük kegyét és jó kritikát kapunk tőle.

És természetesen, sok a trakta. A pénzüintézetek kórházába tudtommal a tizenhat vendég közül csak kettő jutott, — a többi kénytelen volt ebéd után lefeküdni és aludni. Jól tették, talán csakugyan nem érték volna meg a program utolsó pontját, az elutazást. Jóságos Isten, hát még mindig nem érezzük, hogy civilizált embernek nem élvezet az evés, ivás, hanem pihenő, kénytelenség, privát dolog, melyen jó minél hamarabb tulesni? Még min-

dig egy világváros kulturájában azt a vendégszeretetet gyakoroljuk, mely kifejlődött az országgal, a falunélküli nagy lakatlanságokkal, melynek közepette jó-eik födelet érni, szives emberekkel találkozni, a kik ellátnak bennünket, mert különben étlen-szoman maradnánk? Faluhelyen értem, ha a jövevényt tejbe-vajba fűrésztik, de Budapesten, a hotellek sokasága és a vendéglők töméntelensége mellett az etetés, itatás mint minden lépés kezdete és vége, igazán naivság, mely az európai embert különösen érinti s bizonyos gyermekes elmaradottság impresszióját teszi.

Szeretném, nagyon szeretném, ha vendégszeretetünk némi reformon menne át, mely jobban megfelel budapesti mivoltunknak, mint az obligát vendéglátás bankettel és közvágóhiddal, melyet ebben az esetben Széchenyi-fürdőnek neveztek. Nem gondolok arra, hogy együnk úgy, mint másutt. Mert ez megint nem nekünk való. Hanem tegyünk úgy, mint specziálisan Budapestnek megfelel. Ne hangsúlyozzunk dolgokat, a mi vagy henczégés, vagy megévesztés akar lenni. Ne várjunk bizonyítványokat, ne adjuk magunkat fölfedezésre váró objektumnak. Hiszen ezzel a módszerrel az idegent voltaképpen foglyul ejtjük!

Hogy részletekbe menjek: a kórház és az internáltak telepe valami, a mi egyformán

érdekelte összes vendégeinket. Hiszen azért jelenség? Elképzelem, ha a közös tudnivalókat jöttek ide. De már hogy valamennyit egy-abszolválván, a tizenhat vendéget elosztom formán a Széchenyi-fürdő érdekelje, az már nyolcz, vagy öt uricsalád között, a hol mind a mi programunk kényszere, nem pedig a egyik a vezetője oldalán azt nézheti meg, valóság. Elképzelem, hogy az urak között volt a mi éppen érdekl. Körülvezetnék őt a magávalaki, a ki azt mondta magában: végre töl értetődés szerénységével, hogy természetesen fogalmat szerezhettek magamnak a magyar van itt minden, a mire kíváncsi. Vagy a képzőművészetekről! De nem juthatott a korcsmai banket helyett, a melyen körül van muzeumba, mert valamennyiök számára kivéve hatvan-hetven utról, a kik abszolote volt adagolva a királyi palota az ő üres ter-nem érdeklik, a tizenhat ujságíró egy nagy ur meivel. A másiknak nagy kíváncsisága lehet (nem mágnásra gondolok, hanem egy pesti tett megismerkedni valamely magyar ipar-ur polgár polgári házára) estélyén, a vidám lajtával. Ennek is az Operában kellett ülnie, és ragyogó hölgytársaságban megismeri a faj-s nem juthatott el például a Ganz-gyárba. tánk természetét és az embereink művelt-

És korcsma, korcsma, korcsma. Tok tar-ségét. Mennyivel vakitóbb és tanulságosabb tárral, sült poulard, melynek a hóna alatt például egy Kohner Adolf háza, mint az állat-nincs a háboru alatt se zuza, se mája. És kerti vendéglő. S a feketekávénál a vendégek hotellek halljai és valamennyiöknek unifor-sokaságából kiválik egy ur, vagy hölgy, s a misosan szóló felköszöntő, irtózatos minden zongorához ül. Nem produkálva magáthadzedzett ujságírónak. S a magyar hölgyekről nem művelt körben szórakoztatva vendégeit. S megismernének így egy Thománt, vagy egy Kéri-Szántót, vagy egy Márkus Lillyt. Mit

Jóságos Isten, mennyi idegen járt már minálunk, s egyetlenegy sem tudja, milyen nálunk egy kórház belül, vagy pláne milyen egy budapesti embernek a lakása. Pedig mint szintén író, mondhatom, ha idegenben van az író, mindenkifelett családi négy falon belül szerez igazi fogalmat az egész nációról.

Miért az unalmas, terhes banket, a sok pinczér és semmi vonzó, érdekes, szocziális

gondol, kedves Bárczy István uram, nem kábulna-e erősebben a jámbor erényen, s volna-e akkor alkalma, vagy oka szelid iróniával czélozni a mi mégis naiv. világ-városiassagunkra?

Le kellene szoknunk a látványosság szempontjáról, mely most még eluralkodik rajtunk. Budapest ma már nemcsak utcái szépség.

Van interieurünk is. S abban természetese-
k vagyunk, s abban jól érezheti magát az idegen.
A Halászbástya igen szép, de épp oly kevésbé
mutatandó, a hogy egy szép hölgy nem mu-
tatja meg a gyöngysorát, noha azért rakta
nyakára, hogy lassák. Ellenben ha az idegen
hazajut, s otthon mesél rólunk, minden Halász-
bástyánál többet mesélne egy szép, szeretetre-
méltó háziasszonyról, vagy egy finomlelkületű
szép urilányról, a kinek oldala mellett kelle-
mesen multak el a vacsora megpróbáltatásai.